

KENKĖJO BIOLOGIJA

Tai nedideli, rudai juodos spalvos, 7–8 mm ilgio drugiai, kurių išskleistų sparnų plotis siekia 15–20 mm. Patinėliai yra mažesni už pateles ir jų skiriamasis bruožas – apatinėje sparnų poroje esanti juoda, į rakto skylutę panaši dėmė (1 pav.).

Kiaušinėliai yra 1 mm ilgio, gelsvi, vėlesnėse vystymosi stadijose tampa skaidrūs. Pilnai susiformavusios lervos yra 12–20 mm ilgio, galvutė tamsiai rudos arba juodos spalvos, o likęs kūnas dažniausiai rausvų atspalvių ir varijuoja nuo rožinės iki oranžinės spalvų (2 pav.).

1 pav. Suaugėlio patelė (kairėje) ir patinėlis (dešinėje)

2 pav. *Thaumatotibia leucotreta* lerva

AUGALAI ŠEIMININKAI

Thaumatotibia leucotreta yra polifagai (minta įvairiu maistu) ir pažeidžia įvairių augalų rūšis. Augalai šeimininkai Europoje – mandarinai, apelsinai, persikai, nektarinai, mangai, kavamedžiai, kakavmedžiai, medvilnė, kukurūzai, baklažanai, vynuogės, alyvuogės bei *Rosa* spp. (rožė), *Capsicum* spp. (paprika) ir *Quercus* spp. (ąžuolas) genčių augalai.

KENKĖJO PAPLITIMAS IR PLITIMO BŪDAI

Natūraliai šis kenkėjas paplitęs Afrikos žemyne, į pietus nuo Sacharos dykumos, tačiau jau yra aptinkamas Izraelyje. Šiuo metu Europoje nėra aptinkamas, tačiau užfiksuoti pavieniai kenkėjo įvežimo atvejai (daugiausiai Didžiojoje Britanijoje, Nyderlanduose ir Belgijoje) su augalinės produkcijos siuntomis iš trečiųjų šalių.

Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) duomenimis, didžiausia tikimybė kenkėjui išplisti yra su užkrėstais vaisiais, gėlėmis, sodinukais, daigais, žemės ūkio technika.

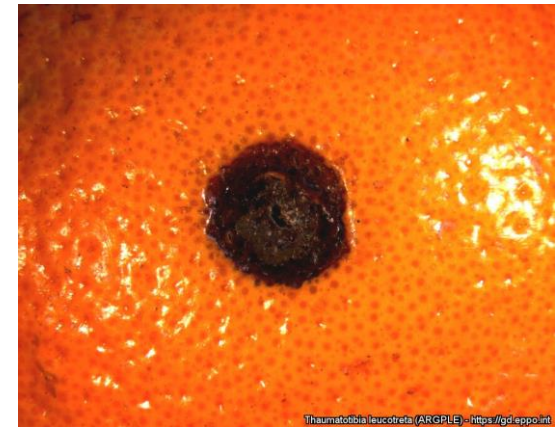
KENKĖJO POŽYMIAI

T. leucotreta kiaušinėliai dažniausiai aptinkami ant vaisių, gėlių žiedlapių bei žiedsosčių, tačiau dėl itin mažo dydžio ir skaidrumo juos gali būti sunku pastebėti.

Pažeidimai atsiranda tuomet, kai iš kiaušinėlių išsivysčiusios lervos pragaužia mažas skylutes vaisiuose, sėklose bei žiedynuose, kad patektų į jų vidų (3 pav.). Čia jos minta ir bręsta. Aplink lervų suformuotas skylutes susidaro puviny (4 pav.) ir pažeista vieta patamsėja. Užkrėsti vaisiai pradeda pūti iš vidaus (5–6 pav.), anksti sunoksta ir nukrenta ant žemės.

3 pav. *T. leucotreta* pažeista rožė

4 pav. Puviny ant apelsino žievės

5 pav. Lervos apelsino viduje

6 pav. Supuvęs apelsinas

KENKĖJO KONTROLĖ

Svarbu šį kenkėją aptikti kuo anksčiau, tuomet jį galima sėkmingai išnaikinti. *T. leucotreta* suaugėliai aptinkami feromoninėmis arba šviesos gaudyklėmis, statomomis vietose, kuriose auginami ar sandėliuojami augalai šeimininkai bei augaliniai produktai. Tokios vietos turi būti prižiūrimos ir periodiškai tikrinamos.

Citrus ir *Capsicum* genčių vaisiai gali būti importuojami ir iš šalių, kuriose aptinkamas šis kenkėjas, tačiau tik tuomet, jei yra kilę iš tose šalyse esančių teritorijų, pripažintų neužkrėstomis *T. leucotreta*, ir jei prieš eksportą yra apdorojami šalčiu.

Fitosanitarinės priemonės – užkrėstų augalų pašalinimas ir sunaikinimas. Taip pat dėl šio kenkėjo Lietuvoje atliekama kasmetinė stebėseną.

Jei pastebėjote neįprastų ar nepažįstamų kenkėjų požymių, nedelsdami informuokite arčiausiai Jūsų esantį Augalininkystės tarnybos regioninį skyrių.

TARNYBOS REGIONINIAI SKYRIAI:

Alytaus – Vilniaus g. 21, Alytus
Tel. (8 315) 561 12

Kauno – K. Donelaičio g. 33, Kaunas
Tel. (8 37) 32 06 32

Klaipėdos – Sankryžos g. 7, Klaipėda
Tel. (8 46) 36 54 53

Marijampolės – Vytauto g. 28, Marijampolė
Tel. (8 343) 97 094

Panevėžio – Žvaigždžių g. 21, Panevėžys
Tel. (8 45) 46 2375

Šiaulių – A. Mickevičiaus g. 34, Šiauliai
Tel. (8 41) 52 5722

Tauragės – Laisvės g. 50, Tauragė
Tel. (8 446) 610 68

Telšių – Žalioji g. 10, Telšiai
Tel. (8 444) 31 082

Utenos – Maironio g. 1, Utena
Tel. (8 389) 614 65

Vilniaus – Ozo g. 4a, Vilnius
Tel. (8 5) 238 3970

VALSTYBINĖ AUGALININKYSTĖ TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

Ozo g. 4a, 08200 Vilnius

Tel.: (8 5) 237 5631, pasitikėjimo linija (8 5) 270 80 80,
Fitosanitarijos skyriaus tel. (8 5) 273 44 11

info@vatzum.lt, <http://www.vatzum.lt>,
<https://www.facebook.com/vatzumlt>

THAUMATOTIBIA LEUCOTRETA

VILNIUS